

Baldev Singh v. State of Punjab and others (D. S. Tewatia, J.)

ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਕੈਦ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਪੈਰ ਮਾਰ ਰਹੀ ਹੈ? ਮੈਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਹ ਪੱਧਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਸਦੀ ਤੁਰੰਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਅਤੇ ਧਾਰਾ 439, ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਵਾਜਬ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 439-ਏ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਹਾਲਾਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਅਤੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹਨ। ਉਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਵਧੀਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਿਓ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਐਨ.ਕੇ. ਸ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰਜ਼ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਡੀ. ਐਸ. ਤਿਵਾਤੀਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੇ.ਜੇ.)

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ,

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1985 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 2092।

24 ਅਪ੍ਰੈਲ 1985

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੁਲਜ਼, 1934 — ਨਿਯਮ 16.2 ਅਤੇ 16.24(1) — ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ—ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ—ਅਪਲੇਖਿਤ

ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੰਡ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਆਰਡਰ—
ਇੱਕ ਆਰਡਰ —। ਕੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ — ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ—ਅਜਿਹੀ ਗੈਰ-ਜਾਂਚ—ਕੀ ਨਿਯਮ 16.24 1 (i)(ix) ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ — 'ਨਿਯਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ—ਕੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਰੂਲਜ਼, 1934 ਦਾ ਨਿਯਮ 16.2(i) ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਭਾਵ, ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਜੀਵਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਕਲੇਮ, ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਜਾਂ ਦਾਅਵੇ ਤੱਕ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਨੂੰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਨਿਯਮ 16.2 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ - ਹਵਾਲਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ ੩)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.24(1) (ੳ) ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਰੈੱਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਫਿਰ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ। ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਓ ਰੈੱਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇੱਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਪਵਾਦ ਜਿੱਥੇ ਮਾਮਲਾ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਵੀਸੋ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ix) ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸੇਗਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇਗਾ। ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਪਾਰਾ 4, 6 ਅਤੇ 7)।

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਨਾਰਸੀ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 1976(2) SLR 442।

ਓਵਰਲੂਡ।

Baldev Singh v. State of Punjab and others (D. S. Tewatia, J.)

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ :

- (i) ਅਣਗਹਿਲੀ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਟ (ਅਨੈਕਸਰ P. 3, P. 4 ਅਤੇ P. 5);
- (ii) ਇਸ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਿਟ;
- (iii) ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ, ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ;
- (iv) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ;
- (v) 1 ਤੋਂ P. 5 ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ, ਕੀ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;
- (vi) ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਿਆ ਜਾਵੇ;
- (vii) ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਖਰਚਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ.

ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ ਨਿਮੋ।

ਨਿਰਣਾ

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੀ, ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, - ਆਦੇਸ਼, ਮਿਤੀ 11 ਅਗਸਤ, 1983, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ. 3 ਦੁਆਰਾ। ਉਸ ਦੀ ਡੀਆਈਜੀ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਆਈਜੀ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਸੋਧ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮਿਤੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 27 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਅਤੇ 9 ਮਾਰਚ, 1984।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 1934 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ 16.2 ਅਤੇ 16.24 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਯਮਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 16.2 ਦਾ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਲਈ ਅਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਗਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਅਵਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ”

(3) ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਪੀਲੀ ਅਤੇ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੇ ਸਕੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯਮ 16.2 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (1) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਸ਼ਲ ਜੇ. ਦੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਉਦੋਂ ਸੀ: -

“ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਇਕ ਹੋਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ

ਅਨੁਸਾਰ, ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ

(1) 1976 (2) ਐਸਐਲਆਰ 442.

Baldev Singh v. State of Punjab and others (D. S. Tewatia, J.)

ILR ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1985)2

ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ। ਉਪ-ਨਿਯਮ ਦਾ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਆਦਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ *ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਨਿਯਮ 16.2 (i) ਦਾ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਭਾਵ, ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂ ਲਈ ਜੀਵਿਤ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਕਿ ਸਬੰਧਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਉਕਤ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਸਬੰਧਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੈਨਸ਼ਨ. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਬੰਧਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਨਿਯਮ 16.2 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(4) ਨਿਯਮ 16.24 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ *ਸਿਰੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* (2) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਮਰਥਨ ਮੰਗਿਆ। ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਨਿਯਮ 16.24 ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਨਿਯਮ 16.24 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਪੁਆਇੰਟਡ ਕਲਾਜ਼ (ix) ਨੂੰ ਪਿੰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

ਮਾਨਸਿਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ :-

(ix) ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੈੱਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਰੈੱਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ, ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਹ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਵੇ: -

(a) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਚਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਰੈੱਕ ਵਿੱਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

(b) 1967 ਐਸਐਲਆਰ 578

ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਜੋ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇਗਾ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਕੇਸ ਦੀ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਜਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਹ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕੋਈ ਵੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(5) ਉਪਰੋਕਤ DB ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵੱਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਪੱਖ ਵੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮਹਿਜ਼ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

(6) ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਬੁਲਾਵੇਗਾ। ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਜਾਂ ਰੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਰਤਨ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮਾਮਲਾ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(7) ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ। ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪੁੱਛਿਆ ਦੁਆਰਾ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਧੇਰੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ (ix) ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਡੀਲਿਨ ਕੁਐਂਟ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰੇਗੀ,

Baldev Singh v. State of Punjab and others (D. S. Tewatia, J.)

ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਦੋਸ਼ ਦੱਸੋਗੀ ਜੋ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਹੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇ ਵੀ ਉਹ ਜੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਘਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(8) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ *ਲਿਮਾਈਨ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।*

ਐਚ. ਐਸ. ਬੀ

ਜੇਵੀ ਗੁਪਤਾ ਜੇ.

ਹਰਬੰਸ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, - *ਜਵਾਬਦਾਤਾ।*

1984 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1169।

30 ਅਪ੍ਰੈਲ 1985

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ (1963 ਦਾ XLVII)—ਸੈਕਸ਼ਨ 20— ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਪਲਾਟ — ਬਚਾਓ ਪੱਖ, ਹੇਵਵਰ, ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸੈਟ ਅਫਸਰ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪਲਾਟ ਵੇਚਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ — ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵੇਚਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਮੁਦਈ ਦੀ—ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ — ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ — ਖਾਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ — ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ — ਮੁਦਈ ਹਰਜਾਨੇ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੇਚਣ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ — ਮੁਦਈ —, ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਤਰਾ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ, ਪਰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਉਪਾਅ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ

ਜਾਵੇਗੀ ।

ਕੰਚਨ